

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl samosoudkyní JUDr. Marcelou Rouskovou ve věci

žalobce: **O. M. L. O. A.**, narozený dne x
státní příslušností x
t.č. bytem v ČR: x

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra, odbor azylové a migrační politiky**
sídlem Nad Štolou 3, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 20. 1. 2023 č. j. OAM-941/ZA-ZA02-K09-PD2-R2-2015

takto:

- I. Rozhodnutí Ministerstva vnitra, odboru azylové a migrační politiky ze dne 20. 1. 2023 č. j. OAM-941/ZA-ZA02-K09-PD2-R2-2015 se zrušuje a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobce se podanou žalobou domáhal zrušení shora specifikovaného rozhodnutí Ministerstva vnitra, odboru azylové a migrační politiky (dále také „správní orgán“), jímž mu podle ust. § 53a odst. 4 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu (dále jen „zákon o azylu“), nebyla prodloužena doplňková ochrana.
2. Žalobce v žalobě namítal, že žalovaný v žalobou napadeném rozhodnutí nedostál požadavkům, které na něj kladl Nejvyšší správní soud v rozsudku č. j. 10 Azs 510/2021-52 ze dne 11. 5. 2022. Poukázal na to, že při posuzování žádosti o prodloužení doplňkové ochrany hrají zásadní roli původní důvody pro udělení doplňkové ochrany. Žalobci byla doplňková

ochrana udělena a následně prodloužena z důvodu nemožnosti vyloučit hrozbu vážné újmy z důvodu probíhajícího ozbrojeného konfliktu. Žalobce trval na tom, že bezpečnostní situace v Iráku se nezměnila takovým zásadním a trvalým způsobem a v těch aspektech relevantních pro jeho osobu, aby bylo možné vyloučit, že mu v případě návratu do Iráku nebude hrozit skutečné nebezpečí vážné újmy ve smyslu ust. § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu. Poukázal na to, že v řízení o prodloužení doplňkové ochrany vyvstaly důvody pro možné udělení mezinárodní ochrany ve formě azylu dle ust. § 12 písm. b) zákona o azylu. Dále v žalobě namítal, že se obává bezpečnostní situace v Iráku, konkrétně milic, které zde operují. Rovněž není muslimem a obává se pronásledování i z tohoto důvodu. Při protestech v zemi původu zemřelo několik přátel žalobce, přičemž i on sám se kriticky vyjadřuje k současné situaci v Iráku. Nesouhlasil se závěry žalovaného, že jím předkládaná tvrzení jsou nevěrohodná, ačkoliv ve zpochybnění jeho věrohodnosti spočívá základ argumentace žalovaného. Byl rovněž přesvědčen, že jím nově uváděné skutečnosti jej kvalifikují k udělení mezinárodní ochrany ve formě azylu dle ust. § 12 písm. b) zákona o azylu.

3. V další části žaloby žalobce připomněl, že žalovaný se v žalobou napadeném rozhodnutí věnoval pouze situaci v B. (provincie B.), ale žalobce před svým odjezdem ze země pobýval rovněž v B. Domníval se tedy, že bylo vhodné hodnotit jak situaci v B., tak v B. Následně se podrobně věnoval jednotlivým zprávám o zemi původu, které hovoří o bezpečnostní situaci v Iráku.
4. Žalovaný ve svém vyjádření k žalobě nesouhlasil s podanou žalobou a popíral její oprávněnost. Měl za to, že při porovnání informací obsažených ve správním spise se skutečnostmi uvedenými žalobcem v předešlém řízení lze považovat změnu poměrů v Iráku za zásadní a trvalou ve vztahu k tvrzeným potížím a ve vztahu ke konkrétnímu případu žalobce, že doplňkové ochrany již není zapotřebí. V podrobnostech odkázal na napadené rozhodnutí, obsah správního spisu, zejména pak na žádost o prodloužení doplňkové ochrany a protokoly o pohovorech k žádosti o prodloužení doplňkové ochrany. Konstatoval, že dospěl k závěru, že návrat žalobce do jeho země původu, konkrétně do města H. v guvernorátu B. je možný. Žalobu navrhl žalovaný zamítnout.
5. Městský soud v Praze na základě podané žaloby přezkoumal napadené rozhodnutí, jakož i řízení, které jeho vydání předcházelo, a to v mezích žalobních bodů, kterými je vázán [ust. § 75 odst. 2 věta první zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále též „s. ř. s.“)], a po provedeném řízení dospěl k závěru, že žaloba byla podána důvodně.
6. Soud o věci samé rozhodl bez jednání dle ust. § 51 odst. 1 s. ř. s., jelikož žalobce k výzvě soudu ve stanovené dvoutýdenní lhůtě nevyjádřil svůj nesouhlas s takovým projednáním věci a žalovaný výslovně souhlasil s projednáním bez nařízení jednání.
7. Správní spis pak obsahuje zejména následující pro danou věc podstatné dokumenty: žádost o mezinárodní ochranu ze 4. 11. 2015, protokol žalovaného o pohovoru k žádosti o prodloužení doplňkové ochrany ze dne 28. 7. 2020, protokol žalovaného o doplňujícím pohovoru k žádosti o prodloužení doplňkové ochrany ze dne 1. 12. 2021, informace Ministerstva zahraničních věcí ČR (dále jen „MZV ČR“) č. j. 126512/2022-LPTP ze dne 1. 12. 2022, informace MZV ČR č. j. 131297/2022-LPTP ze dne 24. 11. 2022, informace Agentury Evropské unie pro azyl – Irák: Bezpečnostní situace leden 2022, informace Agentury Evropské unie pro azyl – Doporučení pro zemi Irák, informace Ministerstva zahraničních věcí Irácké republiky – Vydávání cestovních pasů, Ztráta cestovního dokladu –

uloženo internetu dne 6. 12. 2022, žalobou napadené rozhodnutí žalovaného č. j. OAM-941/ZA-ZA02-K09-PD2-R2-2015 ze dne 20. 1. 2023.

8. Soud ze správního spisu zjistil, že žalobce dne 24. 2. 2020 podal žádost o prodloužení udělené doplňkové ochrany na území České republiky, v níž uvedl, že o prodloužení doplňkové ochrany žádá z důvodu nestabilní situace v Iráku, kde se ve velkém počtu vyskytují ozbrojené milice. V České republice se adaptuje, začleňuje se do společnosti a začíná ji považovat za svou zemi. Žalobci byla doplňková ochrana ve smyslu § 14a zákona o azylu, jako jedna z forem mezinárodní ochrany na území České republiky, udělena na dobu 24 měsíců rozhodnutím správního orgánu č. j. OAM-941/ZA-ZA02-K03-2015 ze dne 15. 2. 2016, které nabylo právní moci dne 23. 2. 2016. Doba trvání doplňkové ochrany byla žalobci následně prodloužena rozhodnutím žalovaného č. j. OAM-941/ZA-ZA02-K10-PD1-2015 ze dne 5. 3. 2018. Žalobou napadeným rozhodnutím č. j. OAM-941/ZA-ZA02-K09-PD2-R2-2015 ze dne 20. 1. 2023 nebyla žalobci podle ust. § 53a odst. 4 zákona o azylu prodloužena doplňková ochrana.
9. Při pohovoru k žádosti o prodloužení doplňkové ochrany dne 28. 7. 2020 žalobce sdělil, že bezpečnostní situace v Iráku není taková, jak se říká, sedm jeho kamarádů zahynulo během demonstrací, na kterých žádali zlepšení situace v zemi. Jeho přátelé zemřeli během posledních šesti měsíců, obával se, že ho čeká stejný osud jako jeho kamarády. Je také v kontaktu s aktivisty, kteří organizují demonstrace. Přes telefon dostává výhrůžky, údajně je vyhrožováno všem lidem, kteří nepodporují režim. Na Facebooku a Twitteru psal na oficiální účty Muktada Sadra a šiitské politické strany, vyjadřoval se zde k problematice elektřiny. Domníval se, že za tuto kritiku může být unesen nebo zavražděn. V B. žil v podnájmu, jeho rodiče žijí mimo město. Bezpečnostní situaci v B. nepovažuje za dobrou. Svůj pobyt se doposud nesnažil legalizovat jiným způsobem, ale již přemýšlel o žádosti o trvalý pobyt. Jiné důvody žádosti o prodloužení doplňkové ochrany neuvedl.
10. Při doplňujícím pohovoru konaném dne 1. 12. 2021 žalobce uvedl, že od posledního s ním vedeného pohovoru v rámci řízení se důvody jeho žádosti o prodloužení doplňkové ochrany nijak nezměnily. K dotazu správního orgánu týkajícího se údajné nové skutečnosti, kterou uvedl v průběhu soudního řízení, žalobce vysvětlil, že je nyní ateista a jako takový by nemohl žít v oblasti, kterou ovládají radikální náboženské skupiny. Nemohl by praktikovat svá přesvědčení a projevovat své názory, v České republice si už zvykl žít jiným způsobem. Asi před měsícem si telefonoval s matkou a ta se jej dotazovala, zda dodržuje muslimské tradice a zda se modlí. Když jí oznámil, že náboženství nepraktikuje, matka se ho zřekla a sdělila mu, že každý ateista musí být odstraněn. Toto řekl matce asi před dvěma lety, pak mu rodina dala nějaký čas, aby se rozmyslel a své rozhodnutí vzal zpět, ale to neudělal. Ke svému vyznání žalobce uvedl, že podle dokladů je šiita, ale ve skutečnosti náboženství nepraktikoval a jeho rodiče mu kvůli tomu nadávali a mlátili ho. Nedocházelo k tomu zcela pravidelně, někdy to bývalo dvakrát týdně. Následně potvrdil, že o těchto problémech hovořil již v předchozím průběhu řízení. Dále žalobce uvedl, že v jeho životě náboženství nikdy důležité místo nezaujímal. Před odjezdem z Iráku dodržoval modlitby a půsty, nejvíce ho bolelo, že si musel na ulici ubližovat a bičovat se. Rodina po něm chtěla, aby to praktikoval. Sám žádné muslimské svátky neslavil, protože mu to bylo nepříjemné. Ze svátků, které ho jeho rodina nutila slavit, vyjmenoval pouze ramadán, který mu ale celkově nic neříkal a musel se přetvařovat. Předstíral, že ramadán dodržuje také, ale ve skutečnosti nic nedělal. Uvedl, že o muslimské víře celkově toho moc neví, ani se o ní nesnaží nic zjistit, nezná základní pilíře islámu a neví, na kdy ramadán připadá. Rodiče po něm chtěli, aby chodil denně do mešity,

ale říkal jim, že nechodí do té nejbližší, jako jeho příbuzní, ale nějaké vzdálenější, ve skutečnosti tam ale nechodil. V dětství chodil do mešity s rodiči, kteří ho k tomu nutili. Když jeho otec přestal sám do mešity docházet, nutil žalobce, aby se s ním modlil doma. Jako dospělý byl v mešitě jednou, a když tam začali praktikovat krvavé rituály, začal toto náboženství nenávidět. Neví přesně, do jaké mešity docházel, je jich tam plno. Co si pamatuje, chodil do mešity, kde tyto rituály provozoval strýc jeho matky. Bylo to ve městě B., ve čtvrti x. Co se týče modlitby, skutečně ji nevykonával ani jednou, když nepočítá dobu, kdy byl malé dítě. Na oko tak konal, aby splnil přání své rodiny, například rodičům řekl, že se již pomodlil, i když to nebyla pravda. Celkově situaci shrnul tak, že mu rodiče své náboženství nutili proti jeho vůli. Když se neúčastnil některých náboženských událostí, bylo mu to jeho příbuznými vyčítáno a musel jim lhát. Jejich rodina byla okolím považována za věřící, žalobce se však za věřícího a praktikujícího muslima nikdy nepovažoval. K tvrzené konverzi k ateismu žalobce uvedl, že o ateismu moc neví, jen že hlásá neexistenci boha. V existenci boha v nějaké podobě však věří, jen nechce být spojován s žádným náboženstvím. Za ateistu se považuje od svého příjezdu do České republiky na konci roku 2015 a vedla jej k němu touha žít tak, jak sám chce, nikoli podle toho, co mu někdo diktuje. Mrzí ho, že má jeho matka jiný názor a zavrhl ho. Potvrdil, že k ateismu se přiklonil již v roce 2015, ale v prvním pohovoru o tom nemluvil, protože na to nepadla otázka, při posledním pohovoru už se o tom zmínil. Matce o svém odklonu od náboženství řekl až v roce 2020, protože už jí nemohl dál lhát, postupně se to v něm vše nějak vyvíjelo a pochopil, že už jí to musí říci. Ke svému politickému přesvědčení žalobce uvedl, že žádné nemá, nikdy nebyl členem žádné politické strany či uskupení. Během života ve vlasti měl však protivládní názory a podporoval protivládní demonstrace. Konkrétně se vyjadřoval pro oddělení náboženství od politiky, vládu spravedlnosti, ochranu menšin a právo lidu. Svoje názory publikoval od roku 2011 na sociální síti Facebook v rámci neformální skupiny osob s podobnými názory. Přes internet sdíleli termíny konání demonstrací, kterých se pak účastnil. Demonstrace trvaly někdy až týden, během kterého přespávali na ulici. Na poslední byl v roce 2014 v B., bylo na ní hodně lidí. Demonstrovali za nezávislost na Íránu, obecně proti podmínkám v zemi. Menší demonstrace se konaly ve městě B., větší byly v B., někdy trvaly měsíc, jindy pět měsíců, během studií se zúčastnil asi dvou z nich. Na demonstracích byl pouze účastníkem, neorganizoval je, ani na nich veřejně nevystupoval. Známí, kteří ho na demonstracích viděli, se na něj divně koukali, ale jinak žádné konkrétní problémy neměl. Přesto měl strach, protože jeden z jeho aktivnějších kamarádů byl sledován a následně zabit, zabita byla i řada zpravodajů a fotografů. V současné době již není v kontaktu s protivládními aktivisty, ani nevyvíjí žádnou činnost zaměřenou proti irácké vládě. Svou protivládní činnost shrnul tak, že navštěvoval demonstrace a publikoval příspěvky na sociálních sítích. Příspěvků nebylo moc, ale stejně měl strach. Dále žalobce uvedl, že má v Íráku rodinu, žijí tam jeho rodiče, sourozenci i další příbuzní. Rodina žije v B. a jejich situaci označil za normální. S rodinou není v kontaktu, matka si ho asi před měsíce zablokovala na Whatts App. V případě návratu do vlasti by mu z důvodu jeho příklonu k ateismu jeho rodina neposkytla žádnou pomoc, či zázemí

11. Soud posoudil předmětnou věc následovně:

12. Podle ust. § 53a odst. 4 zákona o azylu *osoba požívající doplňkové ochrany je oprávněna požádat o prodloužení doby, na kterou je doplňková ochrana udělena. Tuto žádost musí osoba požívající doplňkové ochrany podat nejpozději 30 dnů před uplynutím doby, na niž je jí doplňková ochrana udělena. Pokud podání žádosti o prodloužení doplňkové ochrany ve stanovené lhůtě zabrání důvody na vůli osoby požívající doplňkové ochrany nezávislé, je oprávněna tuto žádost podat do 3 pracovních dnů po odpadnutí těchto důvodů. Ministerstvo prodlouží dobu, po kterou je udělena*

doplňková ochrana, v případě, že osobě požívající doplňkové ochrany i nadále hrozí vážná újma (§ 14a) a nenastanou-li důvody pro její odejmutí (§ 17a). Doplňková ochrana se prodlouží nejméně o 2 roky; je-li důvodné nebezpečí, že by osoba požívající doplňkové ochrany mohla závažným způsobem narušit veřejný pořádek nebo ho již narušuje, prodlouží se doplňková ochrana o 1 rok. Při prodlužování doplňkové ochrany za účelem sloučení rodiny se postupuje obdobně.

13. Meritem rozhodnutí podle § 53a zákona o azylu je posouzení, zda situace v zemi původu znamená pro cizince hrozbu skutečného nebezpečí vážné újmy ve smyslu § 14a zákona o azylu. Tuto skutečnost je správní orgán povinen při každé žádosti o prodloužení doplňkové ochrany hodnotit (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 8. 2009, č. j. 7 Azs 59/2009 – 124). Správní orgán zkoumá zejména, zda nadále trvá původní důvod udělení doplňkové ochrany, nebo zda se naopak situace v domovském státě stabilizovala a tato změna je natolik významná a má trvalou povahu, že odůvodňuje zamítnutí žádosti o prodloužení doplňkové ochrany.
14. Žalobci byla doplňková ochrana v roce 2016 udělena z důvodu zhoršení situace v oblasti lidských práv. Konflikt se během roku 2014 rozšířil i na sever země, kde extrémistická skupina Islámský stát získala kontrolu nad městem Mosul. K porušování lidských práv docházelo především ze strany nevládních ozbrojených skupin, ale byly zaznamenány i případy porušení práv ze strany vládních bezpečnostních sil. Dle zpráv o zemi původu došlo k zintenzivnění ozbrojeného konfliktu mezi vládními bezpečnostními složkami a Islámským státem. Žalobci byla doplňková ochrana udělena dle § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu.
15. Žalovaný tak musel posuzovat otázku, zda se v tomto ohledu bezpečnostní situace v Iráku zlepšila a zda žalobce doplňkovou ochranu stále potřebuje.
16. Podmínky pro udělení doplňkové ochrany podle § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu jsou naplněny v případě existence ozbrojeného konfliktu na území země původu, v důsledku, kterého žadateli (žalobci) hrozí vážné a individuální ohrožení života nebo tělesné integrity z důvodu svévolného (resp. nerozlišujícího) násilí. Pouze v situacích tzv. totálního konfliktu lze předpokládat, že vážná újma hrozí v zásadě každému, kdo přichází z této země původu, či postiženého regionu, neboť pouhá přítomnost na daném území jej vystavuje skutečnému nebezpečí ohrožení života a tělesné integrity. Pokud ale ozbrojený konflikt takový charakter nemá, cizinec musí prokázat dostatečnou míru individualizace, a to např. tím, že prokáže, (1) že již utrpěl vážnou újmu nebo byl vystaven přímým hrozbám způsobení vážné újmy ve smyslu čl. 4 odst. 4 kvalifikační směrnice; (2) že ozbrojený konflikt probíhá právě v tom regionu jeho země původu, ve kterém skutečně pobýval, a že nemůže nalézt účinnou ochranu v jiné části země; či (3) že jsou u něj dány jiné faktory (ať už osobní, rodinné či jiné), které zvyšují riziko, že terčem svévolného (nerozlišujícího) násilí bude právě on (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 3. 2009, č. j. 5 Azs 28/2008 – 68).
17. Je skutečností, že situace v Iráku se od roku 2016, kdy byla žalobci v České republice udělena doplňková ochrana, změnila. Informace o situaci v Iráku, které jsou součástí správního spisu, potvrzují oficiální porážku Islámského státu v prosinci 2017, rozhodně z nich však nelze dovodit, že by v Iráku došlo k takovým zásadním a trvalým změnám situace, že udělení mezinárodní ochrany žalobci není zapotřebí. K proměnlivé a nestabilní bezpečnostní situaci v Iráku se v poslední době několikrát vyjadřoval i Nejvyšší správní soud, který opakovaně dovodil, že z podkladů žalovaného nevyplývá, že by nynější situace byla již natolik stabilizovaná, aby cizinci nepotřebovali mezinárodní ochranu (viz rozsudky Nejvyššího správního soudu č. j. 5 Azs 66/2021-32 ze dne 9. 2. 2022; č. j. 1 Azs 202/2021-33 ze dne 20. 9.

2021; č. j. 1 Azs 292/2021-51 ze dne 19. 10. 2021; č. j. 10 Azs 510/2021-52 ze dne 11. 5. 2022; či usnesení č. j. 1 Azs 203/2023-48 ze dne 29. 11. 2023).

18. Žádnou pozitivní změnu nelze dovodit ani z aktuálních zpráv o Iráku, které jsou součástí správního spisu. V informaci Agentury Evropské unie pro azyl z ledna 2022 o bezpečnostní situaci se uvádí, že v Iráku sice neprobíhá občanská válka ani konflikt s jinou zemí, ale od druhé poloviny roku 2019 začala aktivita Islámského státu znovu narůstat a jeho bojovníci představují pokračující hrozbu. Během roku 2021 byl zaznamenán výrazný nárůst operací Islámského státu, poté co se skupina zreorganizovala. Ve druhém čtvrtletí roku 2021 byl zaznamenán nárůst počtu útoků a je zřejmé, že skupina Islámský stát rozšiřuje rozsah svých akcí. Bezpečnostní situace zůstávala v mnoha oblastech nestabilní, a to nejen kvůli útokům Islámského státu a jeho přidružených buněk, ale i v důsledku sporadických bojů mezi iráckými bezpečnostními silami a přítomnosti milicí, které nejsou plně pod kontrolou vlády. Irák se v roce 2021 stále potýkal s více ozbrojenými konflikty probíhajícími v různých guvernorátech a svévolné násilí je páčáno v různých částech Iráku v různé míře. Konkrétně ve vztahu ke guvernorátu B. a guvernorátu B., kde žalobce dříve bydlel, se uvádí, že v guvernorátu B. bylo zaznamenáno celkem 64 bezpečnostních incidentů, 38 incidentů v podobě výbuchů či násilností páchaných na dálku, 15 incidentů klasifikovaných jako bitvy a 11 incidentů jako násilnosti spáchané na civilistech. V guvernorátu B. se pak jednalo o 383 bezpečnostních incidentů, 176 incidentů v podobě výbuchů či násilností páchaných na dálku, 104 klasifikovaných jako bitvy a 103 klasifikovaných jako násilí na civilistech. Agentura Evropské unie pro azyl konstatuje, že v guvernorátu B. dochází ke svévolnému násilí, byť nikoliv ve zvýšené míře a guvernorát B. považuje za území, kde žádné reálné nebezpečí nehrozí.
19. Z uvedených zpráv dle názoru soudu vyplývá, že byť již zřejmě nelze v případě Iráku hovořit o „totálním konfliktu“, tak se na druhou stranu nejedná o pouhá lokální ohniska, ale konflikt je rozšířen na různé části státu a dosud nedošlo k tak trvalým a zásadním změnám situace, že by udělení mezinárodní ochrany ve formě doplňkové ochrany nebylo zapotřebí. Hrozba vážné újmy žalobci podle § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu tak s ohledem na bezpečnostní situaci v Iráku podle přesvědčení městského soudu nadále trvá, a to i přesto, že žalobce pochází z guvernorátu B. Před svým odjezdem ze země původu pak žil v B., kde lze dle soudu situaci považovat za velice špatnou. Městský soud si je vědom, že Evropská agentura pro azyl označila guvernorát B. za oblast, kde dochází ke svévolnému násilí, ale nikoli ve vysoké míře, proto je požadována vyšší míra jednotlivých prvků k prokázání závažných důvodů domnívat se, že civilista vrácený na toto území by byl vystaven reálnému nebezpečí vážné újmy ve smyslu čl. 15 písm. c) kvalifikační směrnice. Jedná se však pouze o doporučení, které nezavazuje zdejší soud, ani správní orgán. Městský soud je přesvědčen, že informace Evropské agentury pro azyl o množství útoků v guvernorátu B., kde žalobce před odjezdem naposledy žil, jsou dostatečné pro závěr, že v dané oblasti v rozhodné době hrozba svévolného násilí v důsledku vnitřního ozbrojeného konfliktu trvala. V guvernorátu B. docházelo přibližně k jednomu útoku týdně, což je sice nižší hodnota než v případě guvernorátu B., ale i tak se jedná o vysoký počet útoků, který vede soud k závěru, že i v dané oblasti v rozhodné době hrozba svévolného násilí v důsledku vnitřního ozbrojeného konfliktu trvala. Závěry zdejšího soudu potvrzuje i aktuální usnesení Nejvyššího správního soudu č. j. 1 Azs 203/2023-48 ze dne 29. 11. 2023.
20. Žalobce rovněž při pohovoru konaném dne 4. 11. 2015 uvedl, že žil ve městě H. v guvernorátu B., v pozdějším pohovoru dne 28. 7. 2020 uvedl, že před odjezdem ze země

původu žil v B., žalovaný přesto většinu své argumentace věnoval situaci v guvernorátu B., kde údajně žalobce pobýval se svou rodinou v mládí. Zdejší soud má zato, že bylo vhodné nejprve odstranit uvedený rozpor a zjistit, kde skutečně žalobce pobýval v době před svým odjezdem. Pokud by totiž ze zjištění vyplynulo, že žalobce skutečně žil v B., tak by bylo nutné nejprve řádně se zabývat situací v guvernorátu B. a hodnocení situace v guvernorátu B. by připadalo v úvahu až za situace, kdyby žalovaný dospěl k závěru, že je v případě žalobce nezbytné využít vnitřního přesídlení v rámci země původu.

21. Soud také připomíná, že informace použité žalovaným sice pocházejí z doby blízké vydání napadeného rozhodnutí, avšak obsahují informace o oblastech, kde žalobce žil především za období srpen 2020 – říjen 2021. Zdejší soud k tomu dále odkazuje na usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 9. 2019 č. j. 6 Azs 82/2019-25, ve kterém se uvádí: *„Nejvyšší správní soud se ve své judikatuře opakovaně vyjádřil k povinnosti zajistit, aby při posuzování žádostí o mezinárodní ochranu byly získávány přesné a aktuální informace z různých zdrojů, týkající se obecné situace v zemích původu žadatelů (viz rozsudek ze dne 4. 2. 2009, č. j. 1 Azs 105/2008 - 81, ze dne 20. 12. 2017, č. j. 10 Azs 310/2017 – 56, nebo ze dne 12. 7. 2018, č. j. 9 Azs 105/2018 – 42). Judikaturou tedy již byla řešena otázka aktuálnosti použitých informací o zemi původu. Konkrétní otázku, jak staré podklady (informace o zemi původu) lze považovat ještě za objektivní a aktuální, je třeba vždy posuzovat v závislosti na konkrétním případě, neboť jak správně konstatoval městský soud, zastaralost nelze posuzovat pouze na základě uplynutí času, ale je třeba ji posuzovat v závislosti na tom, zda nedošlo v mezidobí ke změně okolností.“* Z judikatury Nejvyššího správního soudu obecně vyplývá, že bezpečnostní situace v Iráku je velice proměnlivá, navíc z podkladů obstaraných žalovaným je zřejmá opětovně zhoršující se tendence situace v zemi. Je zjevné, že Islámský stát obnovoval svou činnost na území a rovněž docházelo k masovým protestům, při kterých bylo zabito mnoho osob. Za této situace tak dle zdejšího soudu nelze mít informace zabývající se situací téměř před rokem a půl před vydáním rozhodnutí za přiměřeně aktuální.
22. Okolnost, že bezpečnostní situace v Iráku se zásadním způsobem nezměnila (resp. po dočasném zlepšení se znovu zhoršila), vyslovuje zřetelně i NSS ve své aktuální judikatuře. V rozsudku ze dne 11. 5. 2022 č. j. 10 Azs 510/2021 – 52, NSS uvedl: *„NSS zjistil, že ve spise založené zprávy potvrzují oficiální porážku tzv. „islámského státu“ v Iráku v roce 2017 (což nikdo nepochybně), rozhodně však neobsahují informace o tom, že by v Iráku došlo k takovým zásadním a trvalým změnám situace, že udělení doplňkové ochrany již není zapotřebí. Naopak, téměř všechny žalovaným obstarané zprávy Jde o následující dokumenty: informace OAMP: situace etnických a náboženských menšin, bezpečnostní situace, návraty ze dne 18. 3. 2019; informace OAMP: Irák – bezpečnostní a politická situace v zemi ze dne 2. 6. 2020; informace Ministerstva zahraničních věcí ČR ze dne 11. 3. 2020; zpráva Ministerstva zahraničních věcí USA o dodržování lidských práv za rok 2019 ze dne 11. 3. 2020; zpráva Mezinárodní organizace pro migraci (IOM) údaje o zemi – Irák, 2018; zpráva Rakouského centra pro výzkum a dokumentaci o zemích původu a azylu (ACCORD), duben 2020; zpráva ČTK – Irácké síly provedly zátah na milice, zadržely tři vůdce ze dne 26. června 2020. obsahují informace o tom, že i přes oficiální porážku „islámského státu“ je situace v Iráku značně nestabilní. V celém Iráku, včetně Bagdádu, působí mnoho vojenských jednotek (milicí), které fakticky ovládají podstatnou část iráckého území. Tyto milice jsou radikální, často spojené s různými náboženskými proudy. Přestože nejde o subjekty řízené přímo státem, těší se významnému politickému postavení. Státní orgány se proti milicím neodvažují zasáhnout, naopak jsou samy často terčem jejich útoků. Tyto skutečnosti nelze s ohledem na překotný vývoj, kterým irácká společnost v posledních letech prochází, přelknout pouhým konstatováním, že bojovníci samozvaného „islámského státu“ byli oficiálně v roce 2017 poraženi.*

Tento závěr totiž nezohledňuje další vývoj situace v Iráku. Chtěla-li žalovaná uzavřít, že v Iráku skutečně došlo k podstatným a trvalým změnám celkové bezpečnostní situace, musí mít tento závěr ve zprávách o zemi původu skutečnou oporu. Tak tomu však v nyní projednávaném případě (zatím) není.“

23. Městský soud v Praze podle ust. § 78 odst. 1 s. ř. s. zrušil žalobou napadené rozhodnutí pro nezákonnost a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení (ust. § 78 odst. 4 s. ř. s.). V dalším řízení je žalovaný vázán právním názorem zdejšího soudu (ust. § 78 odst. 5 s. ř. s.).
24. Výrok o nákladech řízení je odůvodněn ust. § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce byl ve věci samé úspěšný, avšak žádné prokazatelné náklady řízení mu nevznikly a ani žádné neúčtoval. Žalovaný ve věci úspěšný nebyl, právo na náhradu nákladů řízení tak nemá. Z uvedených důvodů soud ve druhém výroku žádnému z účastníků nepřiznal právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v ust. § 103 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Praha 31. ledna 2024

JUDr. Marcela Rousková
samosoudkyně